

CD

LANG geleden hoorden we reeds deze prachtige sonates die Bach componeerde voor klavier en viool, uitgevoerd door de legendarische Glenn Gould en Jaime Laredo. Hun vertolking behoort na een kwarteeuw nog steeds tot de referentie-opnames van BWV 1014 tot 1019. De term klavier heeft echter meerdere betekenissen. De vleugelpiano die Gould bespeelde, was er natuurlijk nog niet ten tijde van Bach. Er is dus veel voor te zeggen om deze verfijnde muziek uit te voeren op een klavecimbel, en dat is nu net wat Frédéric Haas en Mira Glodeanu doen. Ze maken bovendien gebruik van schitterende historische instrumenten.

De vertolkers zijn een Zwitser en een Roemeense, maar gekneet en gevormd in de Belgische school. Beide zijn immers gezellen van Herreweghe, Kuyken, Van Immerseel en verbonden aan het conservatorium van Brussel. Ik aarzel geen ogenblik om deze prachtig verzorgde opname van het label Ambronay als een nieuw ijkpunt uit te roepen. Zo onverdeeld gelukkig ben ik met de prestatie van beide musici evenals met de afwerking door Ambronay. Dit is een pareltje! Het dient gezegd. Dit zijn aartsmoeilijke stukken, zowel wat betreft speltechniek als inleving voor de uitvoerders. Dat Frédéric Haas en Mira Glodeanu er zo voortreffelijk in slagen, kan enkel alleen omdat ze, naar eigen zeggen, een jarenlange vriendschap opbouwden met deze sonates. Ze spelen ze al sinds 1993, en dat met een grote nederigheid. Geen van beide wil zichzelf in de plaats stellen van Bach zelve. Jarenlang hebben ze de noten gekoesterd en in zich opgenomen, ze ten gehore gebracht voor zichzelf of voor hun beste vrienden. Het resultaat is een vandaag hemels klinkend samenspel. Ze spelen alsof ze samen in- en uitademen. Eindeloos hebben ze de moeilijkste passages gepoetst, tot de noten een natuurlijkheid hebben verkregen die zich slechts bij de grootsten openbaart.

Anders dan in andere versies begeleidt Haas met zijn klavecimbel niet enkel de viool, hij speelt ook echt mee. Daarmee doet hij recht aan Bachs oorspronkelijke titel, klaviersonaten met viool (En dus niet vioolsonate met wat cembalo op de achtergrond). Aldus komt het wonder tot stand dat de grote Bach bereiken wilde, een heuse dialoog, een gesprek van hart tot hart tussen twee musici én twee instrumenten. Zeker de donkere, mysterieuze klank van de vierhonderd jaar oude viool en de laaggestemde Hemschklavecimbel spreken ook hun woordje mee om de dialoog niet tot wat vroom gekevel te herleiden, maar de muziek dat uitzonderlijke, mystieke gehalte te geven. Topkwaliteit. (JC)

J.S. Bach, Clavier Sonaten mit obligater Violine, door Mira Glodeanu (viool) en Frédéric Haas (klavecimbel), Ambronay éditions (distributie harmonia mundi), AMY 009, 22,90 euro.

TIJDSCHRIFT

VOR het nieuwste nummer van het blad van de Vlaamse Bijbelstichting onderzoekt Reimund Bieringer, docent Nieuw Testament aan de K.U.Leuven, de proloog van het Johannesevangelie. U weet wel: „In het begin was het Woord...” Dat is ongetwijfeld een van de moeilijkste evangeliefragmenten. Volgens Bieringer is de proloog wel degelijk een duidelijke en goed gecomponeerde tekst die geen ander doel beoogt dan die van de evangelies, geloven dat Jezus de Zoon van God is. Elk woord staat in de bewuste proloog op zijn plaats. Boeiend is ook de bijdrage van Henri Bloemen over hoe je vandaag nog de apocalyptische teksten uit de Bijbel kunt lezen én verstaan. (EDS)

VBS-Informatie, Driemaandelijks tijdschrift van de Vlaamse Bijbelstichting. Een jaarlijkse bijdrage bedraagt minimum 10 euro, over te schrijven op rekeningnummer 123-7780524-93 van VBS Leuven.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

JUSTITIE DOORGELICHT

DE GENTSE advocaat Walter Van Steenbrugge is de voorbije jaren uitgegroeid tot een heuse mediafiguur. Zijn optreden in *Morgen beter* (het kortstondige laatavond actualiteitenmagazine van de VRT) en zijn rol in het spraakmakende assisenproces over de moord op veearts-veekeurder Karel Van Noppen, hebben daar in grote mate toe bijgedragen.

In het proces-Van Noppen verdedigde Van Steenbrugge één van de vier daders, meer bepaald Alex Vercauteren. Deze werd uiteindelijk veroordeeld tot levenslang, terwijl de drie andere betichten 25 jaar kregen. Het zijn precies zijn ervaringen in de zaak-Van Noppen die hem inspireerden tot dit boekje over de werking van onze vaderlandse justitie. De belangrijkste stelling in dit boek luidt dat de werking van justitie al te zelden oog en oor heeft voor wat de tegenpartij zou kunnen ontlasten. Van Steenbrugge twijfelt aan de rechtvaardige afweging en betwist de waterdichte procedures waardoor justitie volgens hem een soort kansspel is geworden.

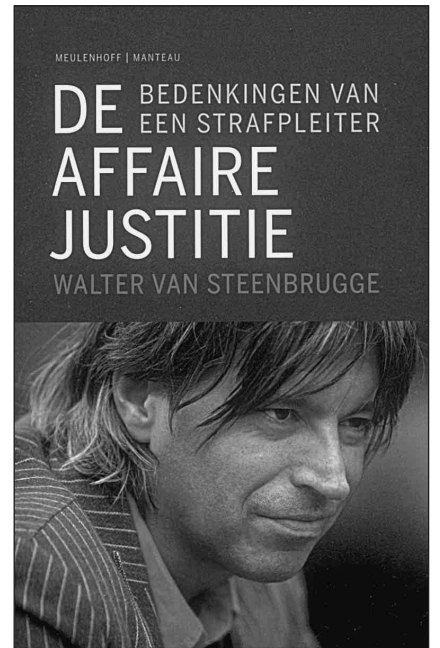
De strafpleiter onderbouwt zijn stelling met een minutieuze reconstructie van het onderzoek in deze geruchtmakende assisenzaak, maar ook van tal van andere zaken waarin hij persoonlijk was gemengd. Dit geeft het boek een zeer persoonlijke en herkenbare toets, maar daarin schuilt ook meteen de zwakte. Door het allemaal zo'n persoonlijk cachet te geven, lijkt het dikwijls op een pleidooi pro domo of een wegschrijven van de eigen frustraties.

Dat is jammer, want Walter Van Steenbrugge hekelt terecht een hele reeks problemen in onze rechtspraak en in de werking van justitiële apparaat. Hij wijst op de gebrekkige infrastructuur en de achterhaalde methodes, op het gebrek aan middelen, op de manke werking van het systeem van gerechtelijke experts. Hij leeft mee met de overbelaste rechters, maar plaatst heel wat vraagtekens bij de rol van het Openbaar Ministerie. Ook de rol van de media bij processen wordt kritisch onder de loep genomen.

Over het gevangeniswezen is Walter Van Steenbrugge bijzonder scherp. „De gitzwarte verhalen die de gevangenen vertellen klinken helaas vertrouwd, ze bevestigen in grote lijnen de onheilstijdingen die op gezette tijden in de pers verschijnen. Met één nuance: de toestand is nog veel explosiever dan de media doen vermoeden.”

Dit boek is één groot pleidooi voor een modern management van justitie, onderstreept door talrijke anekdotes en sprekende voorbeelden. (TO)

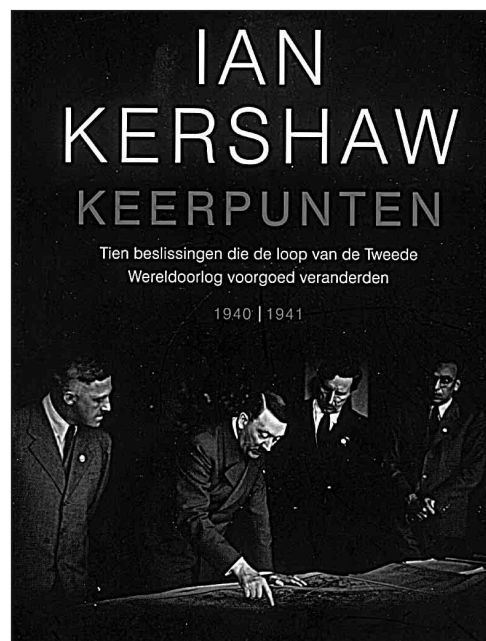
Walter Van Steenbrugge, De affaire justitie. Bedenkingen van een strafpleiter, Meulenhoff/Manteau, Antwerpen, 2007, 192 blz., ISBN 978 90 8542 123 8, 19,95 euro.

BESLISSINGEN VAN LEVEN EN DOOD

DE BRITSE historicus Ian Kershaw werd enkele jaren geleden wereldberoemd dankzij zijn lijvige (in twee delen verschenen) biografie van Adolf Hitler. Kershaw is een van de meest vooraanstaande kenners van de Tweede Wereldoorlog, en wie dacht dat alles geschreven is over deze verschrikkelijke wereldbrand, vergist zich.

In een nieuw (lijvig) boek, *Keerpunten*, onderzoekt Kershaw tien beslissingen uit de jaren 1940 en 1941 die de loop van onze geschiedenis voorgoed veranderd hebben. Een ervan is zeer cruciaal: Hitlers beslissing om de Sovjet-Unie aan te vallen, en dat terwijl de nazi-leider eerder toch met Stalin een niet-aanvalspact had gesloten. De nazi's meenden dat de Russen te overrompelen waren, maar vergisten zich danig. Die ene beslissing kostte het leven aan zowat twintig miljoen Duitsers en Oost-Europeanen, en leidde er rechtstreeks toe dat Europa tot 1990 een door het IJzeren Gordijn opgesplitst continent was.

De meest onbegrijpelijke beslissing van Hitler – Kershaw toont aan: van Hitler alleen – is de oorlogsverklaring aan de Verenigde Staten op 11 december 1941 na de Japanse aanval op Pearl Harbour. Duitsland had een verdrag met Japan, maar op zich was Hitler-Duitsland niet gedwongen de Verenigde Staten de oorlog te verklaren. Deze hadden immers niet Japan aangevallen, maar waren op 7 december 1941 zelf aangevallen. Deze daad bracht de Amerikaanse oorlogsindustrie in stroomversnelling, maakte dat de Amerikanen nu zonder schroom de Britten militair gingen ondersteunen en leidde – weliswaar meer dan twee jaar later – tot de invasie in Normandië en uiteindelijk tot de val van nazi-Duitsland. En het maakte van de Verenigde Staten uiteindelijk de supermacht die ze tot op vandaag nog altijd zijn.

Waarom Hitler dan deze beslissing nam? Ian Kershaw toont gedetailleerd aan hoe eigenlijk alles past in het nazi-programma dat al in 1924 vorm had gekregen, en stelde op het idee dat op oorlog diende aangestuurd om een raciaal gebaseerde wereld te scheppen. Het was waanzin, maar zoals de auteur stelt, consequente waanzin.

Tegelijk, de man beheerst zijn bronnen goed, vertelt de Britse prof ook dat de latere overwinnaars Roosevelt en Churchill persoonlijk al in 1938 overtuigd waren dat oorlog tegen Hitler de enige heilzame weg was. Volgens Kershaw hangen de tien beslissingen nauw samen en was er – daar overstijgt hij zijn taak als historicus – vaak geen andere mogelijkheid. De schrijver levert ons een totaalbeeld van de beweegredenen van de Tweede Wereldoorlog dat in vele boeken helaas ontbreekt. (EDS)

Ian Kershaw, Keerpunten. Tien beslissingen die de loop van de Tweede Wereldoorlog voorgoed veranderden. 1940/1941, Spectrum, Antwerpen, 2007, 610 blz., 39,95 euro, ISBN 978 90 274 8477 2.